

суспільства в цілому, при чому дана концепція не обмежує своє застосування виключно неприбутковою сферою, відкриваючи можливості для її впровадження у комерції. Результатом її застосування є формування загальносуспільного блага як самоцілі соціально-орієнтованої діяльності, без особистісних втрат суб'єктів взаємодії.

Отже, в сучасному світі комунікації досягли максимального рівня свого розвитку, інтегрувавшись в усі без виключення сфери діяльності людини. Маркетинг, зрештою, постає з інформаційного потоку, існує завдяки каналам комунікації та реалізує себе через комунікаційну інноваційну політику. А тому ведення маркетингової діяльності без застосування інноваційних засобів комунікацій є неможливим. З цього постає важливість маркетингової комунікаційної політики на базі формування та впровадження інновацій [2].

Список використаних джерел:

1. *Оснач О. Ф. Промисловий маркетинг: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. Ф. Оснач, В. П. Пилипчук, Л. П. Коваленко. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 366 с.*
2. *Школяр С. П. Інноваційний розвиток держави – комфортне життя її громадян. Тези виступу в обговоренні / С. П. Школяр // Матеріали парламентських слухань у Верховній Раді України 20.06.07 р. «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації» / Упор. Г. О. Андросчук, М. М. Шевченко. – К. : Парламентське вид-во, 2007. – С.60–62.*

ЕТНОІНТЕРАКТИВИ ПОЛТАВСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ІМЕНІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО ЯК ВИХОВНИЙ АСПЕКТ НАЦІОНАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ У СУЧАСНИХ ПІДЛІТКІВ (НА ПРИКЛАДІ ЛІЦЕЙНОГО КЛАСУ)

*Лифиренко С. С.
Полтава, Україна*

Науковий керівник: *Манюненко Вікторія Петрівна,*
учитель української мови і літератури Ліцею №13 «УСПІХ»
Полтавської міської ради Полтавської області,
спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії

Нині в складних соціо-політичних умовах, коли український народ захищає свою незалежність, соборну державність, стверджуючи національну ідею, актуалізується проблема визначення й обґрунтування цінностей української нації як центральної умови національної єдності, безпеки й успішного розвитку України. З огляду на це системі середньої освіти має бути відведена центральна роль у розбудові державності,

національній консолідації та у вихованні української нації. Зазначене повною мірою відображено у «Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки». Нагальним завданням освіти постає виховання в особистості національних цінностей, що проявляється як усвідомлення себе членом української нації, прагнення до духовно-морального самовдосконалення, відданість Батьківщині, визначається толерантним ставленням до всіх етносів, що становлять український народ.

Водночас сучасний стан нашого суспільства активізував етнонаціональні процеси в напрямі зростання етнічної свідомості народу, поглиблення інтересу до вітчизняної історії й культури, до усвідомлення збереження традиційного народного мистецтва, як генофонду його духовності.

Питання виховання національних цінностей порушені в роботах Г. Ващенко, В. Винниченка, М. Грушевського, Б. Грінченка, М. Драгоманова, С. Русової, Г. Сковороди, В. Сухомлинського, К. Ушинського, Д. Яворницького.

Нині практичного значення національно-патріотичному вихованню, вихованню національних цінностей підрастаючого покоління надають науковці І. Бех, В. Гонський, Т. Дем'янюк, П. Ігнатенко, Б. Кобзар, П. Кононенко, В. Кузь, В. Оржеховська, С. Петронговський, Ю. Руденко, Б. Ступарик, К. Чорна та інші.

Ученими також активно досліджуються можливості використання засобів етнопедагогіки в різних напрямках виховної роботи – художньо-естетичному (В. Дикало, Г. Карась, О. Крусь, Р. Осипець, Г. Яківчук та інші), трудовому (Л. Гуцан, В. Тименко та інші), спортивному (Е. Єрмоменко, В. Пилат та інші).

Ученими доведено, що твори народного мистецтва впливають на формування людської особистості й посідають важливе місце в системі засобів виховання національних цінностей учнів. Особливим є сприйняття таких творів у музеї, пов'язані з його багатограним впливом на свідомість і підсвідомість людини, її емоційно-почуттєву сферу, художньо-образне мислення й творчі здібності. Ознайомлюючи зі справжніми шедеврами, створеними майстрами, музейники прагнуть поліпшити емоційно-естетичне й духовно-моральне виховання дітей [1].

Вивчено сутність процесу виховання національних цінностей в учнів. З'ясовано, що нині згідно з програмою виховання дітей та учнівської молоді в Україні виховання трактують як процес залучення особистості до вироблених людством цінностей, створення сприятливих умов для реалізації нею свого позитивного природного потенціалу та розвитку творчого ставлення до життя. У контексті нашого дослідження відповідно до думок сучасних учених і практиків виховання

національних цінностей – планомірна виховна діяльність, спрямована на формування у вихованців почуття патріотизму, тобто доброго ставлення до Батьківщини та до представників спільних культури або країни. Таке виховання передбачає розвиток любові до батьківщини, національної самосвідомості й гідності; дбайливе ставлення до рідної мови, культури, традицій; відповідальність за природу рідної країни; потребу зробити свій внесок у долю батьківщини; інтерес до міжнаціонального спілкування; прагнення праці на благо рідної країни, її народу. Установлено, що одним зі шляхів реалізації завдань виховання національних цінностей є співпраця школи та музею, а саме – етнографічні інтерактиви [2].

Розкрито зміст партнерської взаємодії школи й музею в контексті виховання в учнів національних цінностей засобами етнографічних інтерактивів. Відмічено, що роль посередника між музеєм і школою відіграють принципи музейної педагогіки, сприяючи створенню ефективного навчального середовища, формуванню в учнів емоційно-ціннісного ставлення до знань, подоланню міжкультурних стереотипів. У Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського створена музейно-педагогічна програма «Етнографічні студії з Полтавським краєзнавчим», сукупність різних напрямів і форм роботи якої сприяють формуванню ціннісного ставлення до культурного надбання рідного народу, усебічного розвитку національно свідомої патріотичної особистості учасників. Етнографічні інтерактивні заходи спрямовані на сприйняття творів народного мистецтва як невід'ємної частини традиційної національної культури, розвиток в учасників уяви, індивідуального смаку, пробудження творчої активності з подальшим можливим відвідуванням практичних мистецьких студій.

Розглянуто особливості проведення етноквесту як форми етноінтерактивів у Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського. Упровадження інноваційних технологій та методик у роботу з учнівською молоддю сприяє всебічному розвитку, зацікавленості учасників. Однією з форм такої взаємодії є квест, який учить знаходити потрібну інформацію, аналізувати, систематизувати, вирішувати поставлені завдання, дозволяє кожному відвідувачеві пережити захоплюючу музейну пригоду, повну загадок і таємниць. Квест – (від англ. quest – «пошук») синонім активного відпочинку, різновид інтелектуально-логічних ігор, основою якого є послідовне виконання задалегідь підготовлених завдань командами або окремими гравцями. Розкрито зміст етноквесту «Народне мистецтво», який проходить в експозиційних залах Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського. Захід розроблений для учнів середніх класів до 15 осіб. Координатори (науковці відділу) супроводжують команди по маршруту, який позначається вказівними стрілками: Старт → Вправні господарі →

Словограй → Етнопазл → Великодній скарб → Знайди мене → Зниклі експонати → У пошуках автора → Фінал → Фініш. Упровадження такої інноваційної форми роботи дає можливість дарувати дітям відкриття, збуджувати їхню цікавість та творчу уяву, представити музей як місце культурного збагачення в привабливому ракурсі.

Здійснено експериментальне дослідження ефективності впровадження методики етноквесту в Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського на прикладі ліцейного класу. Проведено анкетування учнів двох різних класів одного віку. Було опитано 30 школярів із 10-А класу, котрі ніколи не були учасниками згаданих етноінтерактивів (контрольна група), та 30 представників 10-Б класу (експериментальна група), котрі відвідали в Полтавському краєзнавчому музеї не один інтерактив. У результаті 80% респондентів пріоритетними національними цінностями визначили любов до Батьківщини, дбайливе ставлення до рідної мови, знання народних традицій і звичаїв, відповідальність за природу нашої країни. Проте відповіді учнів експериментальної групи дали змогу констатувати, що ці десятикласники краще розуміються на основних пам'ятках історії та природи рідного краю, більше знають про становлення й розвиток багатьох видів народного мистецтва, краще орієнтуються в питаннях про малу батьківщину, називають видатних діячів рідного краю. Тож, порівняльний аналіз показників рівнів виховання національних цінностей в учнів 10-их класів відображає їх позитивну динаміку й засвідчує, що вищого рівня патріотичної вихованості досягли саме учні 10-Б класу, що вже четвертий рік поспіль співпрацюють із Полтавським краєзнавчим музеєм імені Василя Кричевського.

Тому з упевненістю можемо сказати, що етноінтерактиви, упроваджені співробітниками Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського, сприяють ефективному формуванню національних цінностей у сучасних підлітків.

Список використаних джерел:

1. Камінська В. Музейна педагогіка в практиці сучасного ЗНЗ / В. Камінська // Волинський музейний вісник: Вип. 5: Музейна педагогіка. Теорія і практика ; Управління культури Волин. ОДА; Волин. краєзн. музей; каф. документознавства і музейн. справи СНУ ім. Лесі Українки ; упоряд. А. Силюк. – Луцьк, 2013. – С. 50–53.
2. Пісцова М. До питання інтерактиву (на основі етнографічних заходів Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського) / М. Пісцова // Вісник Одеського історико-краєзнавчого музею. – Одеса, 2016. – № 15. – С.42–47.